

4.4. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego

Nadrzędnym celem jest stworzenie takich warunków gospodarowania środowiskiem, które spełnią wymogi zrównoważonego rozwoju, a także zapewnią wyższą jakość życia mieszkańców i zwiększą atrakcyjność turystyczną miasta, przy zabezpieczeniu środowiska przyrodniczego dla przyszłych pokoleń.

Pierwszoplanowe znaczenie ma poprawa skuteczności zabezpieczenia obszaru miasta przed powodzią i jej negatywnymi skutkami, ze względu na konieczność ochrony dużego skupiska ludzi, mienia, dziedzictwa kulturowego i ochronę środowiska.

Główne kierunki rozwoju i ochrony środowiska przyrodniczego

Polityka przestrzenna w zakresie kształtowania systemu przyrodniczego i ochrony wartości przyrodniczych ma za zadanie:

- zabezpieczenie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych,
- utrzymanie różnorodności biologicznej,
- ochronę wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawę ich jakości,
- ochronę obszarów występowania złóż kopalin,
- kształtowanie korzystnych warunków aerosanitarnych,
- zwiększenie dostępu do terenów rekreacyjnych,
- rekultywację terenów zdegradowanych, włączenie ich w strukturę miasta oraz odpowiednie zagospodarowanie,
- realizację zabezpieczeń przeciwpowodziowych zapewniających ograniczenie skutków powodzi,
- poprawę jakości powietrza,
- poprawę klimatu akustycznego.

Zadania te będą realizowane poprzez: ochronę prawną obszarów i obiektów, wyłączenie z zabudowy terenów istotnych dla funkcjonowania środowiska lub wprowadzenie takich standardów zabudowy i zagospodarowania, które będą zabezpieczały przed niekorzystnym ich przekształceniem oraz przyczynią się do eliminacji głównych zagrożeń na terenach o dużej wrażliwości.

Ochrona systemu przyrodniczego miasta polegać będzie na:

- ochronie systemu przyrodniczego przed naporem inwestycyjnym na tereny ważne przyrodniczo, z uwzględnieniem:
 - istniejących wartości przyrodniczych,
 - istniejących wartości kulturowych zieleni,
 - dostępności do terenów rekreacyjnych,
 - warunków aerosanitarnych i znaczącej ich roli w kształtowaniu kanałów przewietrzania miasta;
- dostosowaniu sposobów zagospodarowania do uwarunkowań, mających w dużym stopniu charakter prawny, wynikających z:
 - występowania złóż kopalin i eksploatacji górniczej,
 - ustanowionych obszarów ochronnych uzdrowisk,
 - ustanowionych stref ochronnych ujęć wody,
 - projektowanych stref ochrony ujęć wód podziemnych i obszarów ochronnych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP),
 - ochrony istniejącej i projektowanej infrastruktury przeciwpowodziowej.
- realizacji zabezpieczeń przeciwpowodziowych i ograniczaniu negatywnych skutków powodzi poprzez stosowanie ustaleń i zaleceń wynikających z Lokalnego Planu

Ograniczania Skutków Powodzi i Profilaktyki Powodziowej (uchwała Nr LXVI/554/00 Rady Miasta z dnia 6.12.2000r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Ograniczania Skutków Powodzi i Profilaktyki Powodziowej dla Krakowa).

- podejmowaniu działań mających na celu:
 - poprawę jakości wód Wisły i jej dopływów,
 - poprawę jakości wód ujmowanych dla zaopatrzenia mieszkańców Krakowa w wodę,
 - zachowanie i ochronę istniejącej sieci wodnej naturalnej i sztucznej oraz zbiorników wodnych i stawów;
- podejmowaniu działań mających na celu poprawę jakości powietrza;
- podejmowaniu działań, mających na celu poprawę klimatu akustycznego miasta, w szczególności poprzez zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnych;
- uwzględnieniu wytycznych zawartych w art. 73 ustawy Prawo ochrony środowiska, z których wynika:
 - w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględnia się ograniczenia wynikające z:
 - ustanowienia w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody parku narodowego, rezerwatu przyrody, parku krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, użytku ekologicznego, stanowiska dokumentacyjnego, pomników przyrody oraz ich otulin,
 - ustaleń (w trybie przepisów ustawy Prawo wodne) warunków korzystania z wód dorzecza, warunków korzystania z wód regionu wodnego
 - utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania;
 - linie komunikacyjne, napowietrzne i podziemne rurociągi, linie kablowe oraz inne obiekty liniowe przeprowadza się i wykonuje w sposób zapewniający ograniczenie ich oddziaływania na środowisko, w tym: ochronę walorów krajobrazowych, możliwość przemieszczania się dziko żyjących zwierząt;
 - w granicach administracyjnych miasta zabroniona jest budowa zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zagrożenie wystąpienia poważnych awarii. Rozbudowa takich zakładów jest dopuszczalna pod warunkiem, że doprowadzi ona do ograniczenia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym wystąpienia poważnych awarii;
 - uwzględnienie warunków i zasad zagospodarowania sprecyzowanych w Planach ochrony ZJKP i rezerwatów przyrody zatwierdzonych przez Wojewodę w zapisach planów miejscowych.
- uwzględnieniu zapisów ustawy o lasach (art. 20), z których wynika, że w planach zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się ustalenia zawarte w planie urządzania lasu.

Główne kierunki kształtowania systemu przyrodniczego

Przyjmuje się następujące zasady polityki przestrzennej w zakresie kształtowania systemu przyrodniczego i ochrony wartości przyrodniczych:

- zachowanie niezabudowanych terenów tworzących system przyrodniczy miasta, dotychczas chronionych ustaleniami planów zagospodarowania przestrzennego
 - ochrona istniejących wartości przyrodniczych i krajobrazowych (rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, pomników przyrody, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, zieleni urządzonej, innych kompleksów zieleni),

- ochrona systemu terenów otwartych, chroniących cenne elementy środowiska i różnorodność biologiczną;
- objęcie nowych obszarów i obiektów o najwyższych wartościach ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- kształtowanie zasięgu i struktury terenów stanowiących system przyrodniczy miasta w oparciu o system hydrograficzny w ścisłym powiązaniu z rzeźbą terenu, formą użytkowania, udostępnienia i sposobu urządzenia gruntu przy uwzględnieniu:
 - wartości przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych:
 - powiększanie istniejących zasobów przyrodniczych miasta - zakładanie nowych terenów zieleni,
 - przywracanie równowagi ekologicznej i walorów przyrodniczych na terenach poeksploatacyjnych i zdegradowanych,
 - realizacja „Kompleksowego programu rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa”¹
 - realizacja parków w oparciu o aktualną listę rankingową,
 - rekompozycja terenów zielonych i zwiększanie ich powierzchni poprzez popieranie zalesiania gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej, nieużytków i terenów zrehabilitowanych,
 - rozbudowa systemu terenów otwartych, chroniących cenne elementy środowiska i różnorodność biologiczną, w tym obszarów usytuowanych wzdłuż rzek i cieków wodnych;
 - przebiegu kanałów przewietrzania miasta
 - obowiązek uwzględniania korytarzy ekologicznych przy projektowaniu systemów urbanistycznych;
 - zapotrzebowania na tereny rekreacyjne
 - tworzenie nowych obiektów,
 - zapewnienie dostępności społeczeństwa do istniejących terenów rekreacyjnych o znaczeniu ogólnomiejskim oraz lokalnym;
 - realizacji zasad ochrony wód podziemnych i powierzchniowych,
 - potrzeb ochrony zaprojektowanych stref ochronnych (terenów ochrony pośredniej) ujęć wód leczniczych w uzdrowisku Swoszowice oraz obszarów ochrony głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) po ich udokumentowaniu;
- zachowanie ciągłości systemu przyrodniczego w obrębie miasta i połączeń z terenami sąsiednimi
 - współdziałanie z Wojewodą Małopolskim w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, powiększania jego zasobów w obszarach i strefie granic administracyjnych miasta;
- kształtowanie terenów stanowiących system przyrodniczy, zróżnicowanych pod względem formy użytkowania gruntu, sposobu zarządzania, udostępniania i form ochrony.

Zgodnie z ustawą z 16.10.1991r. o ochronie przyrody /Dz. U. nr 99 poz.1079 z 02.07.2001r. z późn. zm./ dla obszarów objętych Planem ochrony w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie aktu ustanawiającego Plan ochrony sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub dokonuje zmian w obowiązującym planie miejscowym.

Dotyczy to rezerwatów przyrody: Bielańskie Skałki, Skałki Przegorzalskie, Skołczanka, Panieńskie Skały, Bonarka, a także Parków Krajobrazowych: Bielańsko-Tynieckiego, Tenczyńskiego i Dolinek Krakowskich.

¹ autor prof. A. Böhm z zespołem; projekt przyjęty uchwałą Rady Miasta Krakowa

Obszary objęte ochroną

Obszary o ustanowionej ochronie prawnej

- Zespół Jurajskich Parków Krajobrazowych, w skład którego wchodzi następujące parki: Bielańsko-Tyniecki, Tenczyński, Dolinki Krakowskie.
 - Ochrona obszaru realizowana jest na podstawie Rozporządzenia nr 6 Wojewody Krakowskiego z dnia 16 maja 1997 r. w sprawie ochrony Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych w województwie krakowskim oraz zatwierdzonego Planu ochrony.
- Rezerваты przyrody: Panieńskie Skały, Skałki Przegorzalskie, Bielańskie Skałki, Skołczanka, Bonarka.
 - Ochrona rezerwatów przyrody realizowana jest na podstawie aktów utworzenia rezerwatów i planów ochrony rezerwatów, a w przypadku ich braku na podstawie Rozporządzenia Wojewody Małopolskiego w sprawie zatwierdzonych jednorocznych zadań ochronnych. Wskazane jest wyznaczenie otulin rezerwatów – pozostaje to w kompetencjach organów rządowych.
- Użytek ekologiczny „Uroczysko w Rzasce”.
 - Ochrona obszaru realizowana jest na podstawie Rozporządzenia Nr 339 Wojewody Małopolskiego z dnia 21 grudnia 2001 r. w sprawie uznania za użytek ekologiczny.
- Pomniki przyrody.
 - Na terenie miasta ochroną objętych jest 112 drzew pomnikowych oraz aleja drzew /lipowa/ w Tyńcu, a ponadto Źródło Świętojańskie w Tyńcu i granitowy głaz narzutowy „Rapa Kiwi” przy ul. Spółdzielców. Ochrona pomników przyrody odbywa się na podstawie aktów prawnych powołujących te obiekty.
- Obszary górnicze utworzone dla złóż wód leczniczych: „Mateczny” i „Swoszowice”.
- Obszary A, B i C ochrony Uzdrawiska Swoszowice.
- Tereny ochrony pośredniej ujęć wód podziemnych (w Mistrzejowicach dla potrzeb wodociągu miejskiego oraz „Pasa A” i „Pasa D” dla potrzeb HTS).
- Tereny ochrony pośredniej ujęć wód powierzchniowych na Rudawie w Mydlnikach oraz na Sance na Bielanach.
- Obszary udokumentowanych złóż kopalin stałych: Bonarka - Łagiewniki, Brzegi, Brzegi II, Brzegi III, Nowa Huta - Zalew, Wolica, Wolica I, Wzgórze św. Piotra, Zesławice.
- Obszary występowania zasobów perspektywicznych kruszywa naturalnego we wschodniej części miasta.

Obszary proponowane do objęcia ochroną

Obszary miasta cenne przyrodniczo proponowane do objęcia różnymi formami ochrony

- Staw Dąbski oraz Łąki Nowohuckie w pobliżu Placu Centralnego – do objęcia ochroną prawną w formie użytku ekologicznego,
- Obszary cenne przyrodniczo w rejonach: Toń (łąki), Sikornika i Lasu Wolskiego z otoczeniem, Koła Tynieckiego, Przegorzał (Salwatora), Kostrza, Bodzowa, Pychowic, Krzemionek (Lasotnica-Liban), Tyńca (Wzgórze) – proponowane do objęcia ochroną prawną, dla których powinna być opracowana szczegółowa waloryzacja przyrodnicza i ustanowiona właściwa forma ochrony,

W przypadku podejmowania zmian sposobów zagospodarowania w odniesieniu do powyższych terenów wymagane jest zasięgnięcie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

- Ponadto:
 - Obszary wzdłuż rzek: Wisły, Białychy (Prądnika), Rozrywki, Dłubni, Wilgi z dopływami, Rudawy, Potoku Siarczanego, Sudołu, Potoku Kościelnickiego, Drwinki, Malinówki z dopływami i Serafy – chronione będą jako parki rzeczne.

- Obszary lasów chronione będą poprzez regulacje zagospodarowania i udostępniania w oparciu o ustawę o lasach oraz ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
- Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP): Nr 326 Krzeszowice-Pilica, Nr 450 Dolina rzeki Wisły (Kraków), Nr 451 Subzbiornik Bogucice – planowany obszar ochrony,
- Zaprojektowane tereny ochrony pośredniej ujęć wód leczniczych w Uzdrowisku Swoszowice.
- Zaprojektowany teren ochrony pośredniej dla źródeł Z-1 i Z-2 jurajskich wód zwykłych przy ul. Cechowej.
- Wyznaczona strefy ochronnej dla ujęć wód trzeciorzędowych w Biezanowie dla potrzeb wodociągu w Wielicze.

Poza wyżej wymienionym obszarami, przewiduje się objęcie ochroną prawną w formie pomników przyrody ożywionej:

- 19 drzew do uznania przez Wojewodę Małopolskiego oraz
- 53 drzewa do uznania przez Radę Miasta Krakowa.

Wykaz i charakterystyka obiektów do objęcia ochroną prawną przez Wojewodę Małopolskiego i Radę Miasta Krakowa w formie pomników przyrody zawarte są w Dokumentacji Informacyjnej Studium.

Inne obszary cenne przyrodniczo, na których występują chronione gatunki roślin i zwierząt:

- Obszary cenne przyrodniczo w rejonach: Zakrzówka, Tyńca (Bogucianki), Podgórek (Sidziny), Kobierzyna (łąki), Borku Fałęckiego (Solvay), Rajska, Kosocic, Lasku Mogilskiego, Potoku Kościelnickiego, Skał Twardowskiego – ze względu na występowanie gatunków zwierząt i roślin chronionych.
- Obszary stanowiące ostoje gatunków zwierząt chronionych obejmujące: Tyniec (łąki), Staw Płaszowski, Skołczanka – rezerwat, Przylasek Rusiecki – zbiorniki wodne, Przegorzały – łąg nadwiślański, Piaski Wielkie – staw, Nowa Huta – torfowisko, Mydlniki – wzgórze nad stawami, Mogiła – oczka wodne, Kostrze – łąki, Koło Tynieckie, Bodzów – Kostrze, Bieńczyce – staw, Bielany – Fort Krępak (wg dokumentacji Małopolskiego Urzędu Województwa – Wydział Środowiska i Rolnictwa).

W przypadku podejmowania zmian sposobów zagospodarowania w odniesieniu do powyższych terenów wymagane jest zasięgnięcie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody.

Kierunki rozwoju zieleni wyznaczone na podstawie „Kompleksowego programu rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa”.

Zieleń miejska Krakowa była przedmiotem kompleksowych opracowań. W 1984 r. została sporządzona „Wstępna ocena zasobów zieleni w Krakowie”. W 1996 r. opracowano „Kompleksowy program rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa”. W opracowaniu przeprowadzona została analiza rodzaju i ilości terenów zieleni oraz stanu zarządzania zielenią, a także zostały ustalone kierunki rozwoju zieleni.

Kierunki te zostały Uchwałą nr 764/97 Zarządu Miasta Krakowa z dnia 10.07.1997 r. przyjęte jako wytyczne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta. Tym samym stały się istotnym uwarunkowaniem dla kształtowania terenów otwartych miasta.

W koncepcji „Kompleksowego programu rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa” zostały ustalone następujące kierunki:

- integracja rozproszonych fragmentów zieleni w ciągły system,
- rozwój systemu zieleni Krakowa przede wszystkim w oparciu o system parków rzecznych i zieleń forteczną,
- zieleń towarzysząca mieszkalnictwu, usługom komunikacji oraz zieleń pól i łąk stanowią niezbędne uzupełnianie układu składającego się zasadniczo z parków, ogrodów, terenów sportowych i lasów,
- system zieleni Krakowa należy widzieć jako układ hierarchiczny, w którym istnieją problemy o charakterze ogólnomiejskim, problemy dzielnicowe i problemy lokalne.

Do problemów ogólnomiejskich zaliczono:

- ochronę istniejących zasobów zieleni przez egzekwowanie odpowiednich zapisów prawa powszechnego i lokalnego oraz rozwijanie form tejże ochrony,
- organizację systemu jako całości, w tym:
 - urządzenie „parków rzecznych” Wisły, Rudawy, Prądnika (z dopływami), Dłubni, Potoku Kościelnickiego, Wilgi, Drwinki, Malinówki (z dopływami), a w przypadku rozwoju terytorialnego miasta i odpowiedniego zaprojektowania otoczenia autostrady, także Serafy w oparciu o program operacyjny i wynikające z niego projekty miejskie,
 - urządzenie „zachodnich klinów zielonych” prawo- i lewobrzeżnego,
 - budowę wewnętrznego systemu komunikacji rekreacyjnej, pieszej, rowerowej, wodnej wraz z urządzeniami w oparciu o program operacyjny i wynikające z niego projekty miejskie,
 - ochronę powiązań „systemu zieleni miejskiej” z systemem ekologicznym regionu,
 - budowę powiązań komunikacji rekreacyjnej z atrakcyjnymi obszarami regionu.

Do problemów dzielnicowych zaliczono ochronę i urządzenie parków dzielnicowych dla wypoczynku codziennego, dla których proponuje się (do uzgodnienia z radami dzielnic pomocniczych) następujące obiekty: dzielnica I – Planty, dzielnica II – „ogród botaniczny” (po przeniesieniu ogrodu botanicznego do Pychowic w ramach tzw. III Campusu UJ), dzielnica III – „stawy dominikańskie”, dzielnica IV – Park Kościuszki, Wyspiańskiego i Park Krowoderski, dzielnica V – Park Krakowski, Park Jordana, dzielnica V i VI Park Młynówka Królewska, dzielnica VI – fort i tereny otaczające w Mydlnikach oraz Struga Bronowicka, dzielnica VII – Park Decjusza, dzielnica VIII – Park Dębnicki oraz „Zakrzówek”, dzielnica IX – Park „Solvay” i Jana Pawła II-go, dzielnica X – Park Zdrojowy w Swoszowicach, park „Las Rakowski” i park leśny we Wróblowicach, dzielnica XI – park w rejonie ul. Białoruskiej, dzielnica XII – Park Lilli Wenedy i Park Rząka, dzielnica XIII – Park Bednarskiego, Park „Płaszów-Ogrody” (oraz sąsiedni teren ZS), dzielnica XIV – Park Lotników Polskich, dzielnica XV – zespół parkowy „Mistrzejowice”, dzielnica XVI – Planty „Bieńczyckie”, dzielnica XVII – fort Krzesławice, lasek Krzesławicki i tereny otaczające, dzielnica XVIII – Park Żeromskiego i Kopiec Wandy.

Do problemów lokalnych zaliczono ochronę i urządzenie ogrodów śródblokowych, zieleńców osiedlowych i ogrodów przydomowych.

Struktura systemu przyrodniczego miasta

Wyznacza się **strefę kształtowania systemu przyrodniczego miasta**, w obrębie której sposób zagospodarowania podporządkowany jest ochronie wartości i zasobów przyrodniczych.

Strefa ta obejmie następujące zasoby przyrodnicze:

- tereny prawnie chronione,
- lasy,

- tereny o dużych wartościach przyrodniczych wymagające objęcia ochroną prawną,
- dolinę Wisły i jej dopływów z włączeniem parków rzecznych wyznaczonych w „Kompleksowym programie rozwoju zieleni miejskiej dla Krakowa” oraz inwestycje z zakresu zieleni wg obowiązującej listy rankingowej,
- tereny występowania złóż,
- tereny o dużych wartościach krajobrazowych,
- obszary zasilania złoża wód leczniczych w uzdrowisku Swoszowice,
- tereny zagrożone powodzią we wschodnich dzielnicach miasta,
- niezabudowane tereny położone w zasięgu przewidywanego obszaru ochrony Subzbiornika Bogucice - GZWP nr 451 (dawne tereny ONO i OWO),
- większe zespoły zieleni miejskiej,
- główne korytarze przewietrzania miasta.

Poza strefą kształtowania systemu przyrodniczego ochrona środowiska następować będzie przez zachowanie istniejących terenów zieleni i terenów otwartych, kształtowanie zespołów zieleni towarzyszącej zabudowie, przeciwdziałanie zmianie przebiegu koryt cieków, ograniczenie uciążliwości obiektów.

W obrębie strefy kształtowania systemu przyrodniczego wyznacza się:

- tereny chronione przed zabudową obejmujące:
 - lasy,
 - tereny zieleni urządzonej (parki miejskie, zieleńce),
 - tereny otwarte (rolne, zieleń nieurządzona), których fragmenty będą obejmowane ochroną prawną,
 - tereny zieleni fortecznej,
 (z dopuszczeniem zabudowy służącej obsłudze tego obszaru);
- tereny przeznaczone do zabudowy, w których standardy zabudowy muszą zapewniać wysoki (min. 70%) udział powierzchni biologicznie czynnej² oraz wysoką jakość rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, a także niedopuszczenie do powstawania obiektów uciążliwych;
- tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

W granicach **Parków Krajobrazowych ZJPK** zawierających się w strefie kształtowania systemu przyrodniczego wprowadza się dla osadnictwa wymóg podporządkowania uwarunkowaniom:

- przyrodniczym,
- krajobrazowym,
- historyczno-kulturowym,
- urbanistycznym,
- architektonicznym.

W tym zakresie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać warunki i zasady zagospodarowania sprecyzowane w Planach ochrony Jurajskich Parków Krajobrazowych, w szczególności:

² przez powierzchnię biologicznie czynną rozumie się część działki budowlanej na gruncie rodzimym, która pozostaje niezabudowana powierzchniowo lub kubaturowo w głąb gruntu, na nim oraz pod nim, nie stanowiąca nawierzchni dojazdów i dojazdów pieszych, pokryta trwałą roślinnością lub użytkowana rolniczo. Za powierzchnię biologicznie czynną nie uznaje się zieleni projektowanej na dachach i ścianach budynków oraz budowli naziemnych i podziemnych, nawierzchni żwirowych, grysowych i ażurowych.

- zachować najcenniejsze zasoby i walory, co wiąże się z wykluczeniem zabudowy w obrębie terenów wskazanych do objęcia ochroną jako obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-kulturowych (strefowanie obszaru, proponowane określenie obszaru *krajobrazu otwartego* przy wyodrębnieniu obszaru *krajobrazu miejskiego*),
- uwzględnić określone w Planach ochrony JPK korytarze ekologiczne,
- minimalizować negatywne oddziaływanie zabudowy na otoczenie poprzez wzbogacanie wewnątrz wszystkich jednostek osadniczych systemem terenów czynnych biologicznie,
- utrzymać wartości zabytkowe zespołów urbanistycznych, co wiąże się z ograniczeniami przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ograniczeniami lokalizacji nowych obiektów,
- niezabudowywać terenów stanowiących strefę ekspozycji zespołów i obiektów zabytkowych,
- chronić przed zabudową tereny, na których zlokalizowane zostały stanowiska archeologiczne przed zakończeniem badań archeologicznych,
- kształtować formy architektoniczne nowych obiektów w nawiązaniu do budownictwa tradycyjnego z zastosowaniem charakterystycznych, swoistych cech i z utrzymaniem gabarytu zespołów zabudowy,
- przyjąć jako nadrzędne kryteria wynikające z ochrony krajobrazu w kształtowaniu zespołów osadniczych poprzez:
 - wkomponowanie zabudowy w istniejącą rzeźbę terenu,
 - ochronę ciągów, punktów i przedpoli widokowych,
 - niezabudowywanie eksponowanych widokowo kulminacji terenu;
- utrzymać historycznie ukształtowaną skalę oraz przestrzenną strukturę jednostek osadniczych poprzez:
 - uzupełnianie i kontynuację istniejącego układu funkcjonalno-przestrzennego,
 - porządkowanie zabudowy w obrębie terenów zainwestowanych,
 - wyposażanie w niezbędne obiekty infrastruktury społecznej i technicznej;
- wprowadzić zakaz rozpraszania zabudowy.

Wyznacza się **strefę zwiększania lesistości** obejmującą:

- obszary zagrożone powodzią we wschodniej części miasta,
- strefy ochronne ujęć wód,
- obszar i teren górniczy „Swoszowice”,
- tereny położone w obrębie przewidywanego obszaru ochrony Subzbiornika Bogucice - GZWP nr 451,
- rejon Lasu Wolskiego.

Zaleca się przed zalesieniem terenów zielonych - nieprzydatnych do produkcji rolnej, nieużytków i terenów zrehabilitowanych - dokonanie analizy celowości zalesienia (nie na każdym obszarze wskazane jest wprowadzanie zieleni wysokiej).

W obrębie strefy wskazane jest opracowanie projektu granicy rolno-leśnej zgodnie ze stosowaną procedurą, a następnie realizacja programu zalesień. Realizacja ta będzie wymagać zgodnie z art.14 ust.3 ustawy z dnia 28.09.1991 r. o lasach (Dz.U. z 2000 r. Nr 56 poz. 679 z późn. zmianami) sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub wydania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Gospodarka złożami surowców mineralnych oraz rekultywacja terenów poeksploatacyjnych

Złóża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin³. Eksploatacja winna być prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami i warunkami koncesji, bez naruszania wartości przyrodniczych obszaru miasta.

- Na terenie miasta prowadzona jest obecnie i kontynuowana będzie eksploatacja złóż:
 - kruszywa naturalnego Wolica I, Brzegi II, Brzegi III ,
 - surowców ilastych ceramiki budowlanej Bonarka - Łagiewniki i Zesławice,
 - wód leczniczych Mateczny i Swoszowice,
- Istnieje możliwość podjęcia eksploatacji złoża Brzegi.
- Wskazane jest uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego możliwości poszerzenia prowadzonej obecnie eksploatacji kruszywa naturalnego w Brzegach (na granicy gminy Kraków i Wieliczka) oraz w Wolicy, we wschodniej części miasta, dla zapewnienia zaplecza surowcowego dla miasta. W opracowaniach ekofizjograficznych, sporządzanych dla potrzeb planów miejscowych tych rejonów, należy określić obszary występowania zasobów perspektywicznych kruszywa naturalnego.
- Nie przewiduje się:
 - eksploatacji złoża wapieni Wzgórza św. Piotra - ze względu na znaczenie tego obszaru w systemie przyrodniczym miasta i lokalizację złoża w obrębie Jurajskich Parków Krajobrazowych. Zgodnie z Planem ochrony ZJKP (zatwierdzonym Rozporządzeniem Wojewody Krakowskiego z dnia 15.10.1998 r.) wprowadzającym zakaz eksploatacji surowców mineralnych na terenie parków w lasach, eksploatacja złoża z uwagi na pokrycie jego obszaru drzewostanem o charakterze leśnym nie może być brana pod uwagę.
 - eksploatacji złoża kruszywa naturalnego Nowa Huta - Zalew (na obszarze złoża planowane jest z inicjatywy miasta utworzenie użytku ekologicznego, z uwagi na występujące tu wartości przyrodnicze ekosystemów łąkowych, cenne siedliska roślinne i gatunki zwierząt).
- Należy obejmować rekultywacją wyeksploatowane części złoża, co aktualnie dotyczy złóż: Bonarka - Łagiewniki, Zesławice, Brzegi II, Brzegi III, Wolica (eksploatacja zakończona) i Wolica I. Na terenach eksploatacji kopalin kierunki rekultywacji powinny być dostosowane do charakteru złoża i wyrobiska poeksploatacyjnego. Dla kopalin wydobywanych spod wody właściwy będzie kierunek zagospodarowania wodny, wodno - leśny, wodno - rekreacyjny lub rybacki. Dla pozostałych złóż kierunek rekultywacji powinien być nastawiony na utworzenie i zagospodarowanie terenów poeksploatacyjnych jako leśnych i zielonych, w tym także z funkcjami rekreacyjnymi. Rekultywację terenów poeksploatacyjnych należy prowadzić zgodnie z wymaganą decyzją.
- Włączyć zrehabilitowane tereny poeksploatacyjne w system działań integracyjnych środowiska kulturowego i przyrodniczego.
- Wykorzystać powstałe wskutek eksploatacji złóż kopalin zbiorniki wodne dla ukształtowania ośrodków rekreacyjnych.
- W związku z zakończeniem eksploatacji złoża soli kamiennej na terenie górniczym „Barycz” prowadzona jest likwidacja zakładu górniczego zgodnie z „Projektem likwidacji kopalni otworowej Barycz”. Prace są prowadzone na podstawie planu ruchu zatwierdzonego przez Okręgowy Urząd Górniczy i polegają na likwidacji otworów eksploatacyjnych oraz podsadzaniu podziemnych komór, a także zabezpieczeniu terenu przed skutkami osiadań. Będą kontynuowane do 2031 r. Ustalono kierunki rekultywacji

³ art.125 ustawy Prawo ochrony środowiska

gruntów jako: leśny, łąkowo - wodny, z terenami zieleni z roślinnością niską, rolny. Likwidowany teren górniczy wykorzystywany jest do rozbudowy wysypiska, z dopuszczeniem lokalizacji w jego obrębie inwestycji funkcjonalnie związanych z wysypiskiem.

- Wskazane jest opiniowanie w Okręgowym Urzędzie Górniczym projektowanych inwestycji na terenie byłego obszaru górniczego „Barycz”, z uwagi na możliwość kolizji z pracami prowadzonymi na podstawie „Planu Ruchu Oddziału Górniczego Eksploatacji Otworowej „Barycz” w likwidacji”.
- Wymagane jest zaostrzenie zasad ochrony złóż kopalin, polegające na przeciwdziałaniu trwałemu zagospodarowaniu obszarów udokumentowanych zasobów, które wykluczyłyby w przyszłości ich wydobywanie. Celem jest również uwzględnienie zasad racjonalnej gospodarki złożem, celem umożliwienia wykorzystania całości udokumentowanej kopaliny.

Zgodnie z ustawą z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze, dla terenów górniczych sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który powinien zapewniać: wykonanie uprawnień określonych w koncesji, bezpieczeństwo publiczne, ochronę środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Ochrona i korzystanie z wód

Wody powierzchniowe

Główne kierunki działań na rzecz ochrony i właściwego wykorzystania wód to:

- poprawa jakości wód Wisły i jej dopływów,
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrona obrzeży cieków jako niezbędnego filtra biologicznego,
- zachowanie i ochrona istniejącej sieci wodnej naturalnej i sztucznej oraz zbiorników wodnych i stawów,
- ochrona znajdujących się na obszarze miasta zbiorników wodnych wraz z obrzeżami - zagospodarowanie i wykorzystanie do celów rekreacyjnych (kąpieliska, ośrodki sportów wodnych, wędkarstwo),
- utrzymanie czystości wód w zbiornikach powierzchniowych na obecnym poziomie (Bagry, Przylasek Rusiecki, Zakrzówek),
- konsekwentne i systematyczne wdrażanie zasad ochrony w strefach ochrony ujęć wód powierzchniowych rzek zaopatrujących miasto Kraków w wodę.

Realizując powyższe zadania należy kierować się następującymi wskazaniem, wynikającymi z ustawy Prawo wodne:

- należy stosować ograniczenia, zakazy i nakazy wynikające z ustawy Prawo wodne, jak również z decyzji administracyjnych,
- budowa urządzeń do zaopatrzenia w wodę winna być realizowana jednocześnie z rozwiązaniem gospodarki ściekowej,
- sieć kanalizacyjna dla ścieków komunalnych winna być zakończona zbiorowymi oczyszczalniami ścieków, indywidualne oczyszczalnie ścieków dopuszcza się jedynie na obrzeżach miasta o zabudowie rozproszonej, gdzie wskaźnik zaludnienia jest niski. Kraków winien być wyposażony w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków w terminie do 31 grudnia 2010r - zgodnie z ustaleniami krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (art. 43 i 208 ustawy Prawo wodne).

- należy kojarzyć rozbudowę lokalnych sieci kanalizacji opadowej z tzw. małą retencją, ze względu na potrzebę ochrony wrażliwych terenów (o dużych spadkach z tendencjami do osuwisk) przed gwałtownymi opadami i lokalnymi podtopieniami.

Dla umożliwienia likwidacji nieprzewidzianego zanieczyszczenia wód Wisły (w przypadku awarii przemysłowych lub komunikacyjnych), w szczególności toksycznymi środkami przemysłowymi, określono (w porozumieniu z WKPSP oraz MKPSP) lokalizację „pól operacyjnych” dostępnych dla specjalistycznych jednostek w rejonach:

- stopnia „Dąbie”,
- pomiędzy mostem „Wandy” a Yacht Clubem,
- stopnia „Kościuszk”,
- ujścia Rudawy do Wisły.

Przy sporządzaniu planów miejscowych obejmujących m.in. te rejony wskazane jest utrzymanie i zapewnienie warunków terenowych i komunikacyjnych dostępności tych pól dla jednostek ratownictwa.

Poprawa jakości wód powierzchniowych wymaga działań ponadlokalnych i to zarówno na obszarze woj. małopolskiego, jak również na szczeblu międzywojewódzkim.

Niezbędna jest współpraca z samorządami gmin, na terenach których ustanowione zostały strefy ochronne ujęć wód dla zaopatrzenia mieszkańców Krakowa w wodę, w celu poprawy jakości ujmowanych wód.

Wskazane jest podjęcie działań, we współpracy z samorządami gmin sąsiednich, mających na celu stworzenie bazy dla rekreacji wodnej, rekompensującej zakaz korzystania z wód Zbiornika Dobczyckiego do celów rekreacyjnych.

Z uwagi na fakt, że Wisła jest rzeką tranzytową do Krakowa dopływają wody nadmiernie zanieczyszczone przez substancje mineralne z zasolonych wód kopalnianych z górnosląskich kopalni węgla kamiennego. Dlatego celowe jest nawiązanie współpracy z województwem śląskim i przedsięwzięcie zintegrowanych działań na rzecz ochrony wód Wisły.

Powyższe działania powinny być spójne z ustaleniami planów dotyczących gospodarowania wodami, opracowywanymi w oparciu o ustawę Prawo wodne.

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie podjął kroki zmierzające do opracowania planu gospodarowania wodami na obszarze górnej Wisły i warunków korzystania z wód regionu wodnego. Na etapie przygotowania, a także realizacji tego planu niezbędne jest powiązanie gospodarki wodnej ze strategią rozwoju i planem zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego. Wynikające z tych dokumentów warunki i ograniczenia powinny być uwzględnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Wody podziemne

Celem skutecznej ochrony jakości i zasobów wód zbiorników: GZWP nr 451, GZWP nr 450, GZWP nr 326 niezbędne jest:

- opracowanie dokumentacji hydrogeologicznych, zawierających m.in. projekty obszarów ochrony zbiorników wód podziemnych, które będą podstawą polityki ochrony oraz gospodarowania zasobami wód podziemnych (w przypadku zbiornika GZWP 451 niezbędna jest współpraca z gminami Wieliczka, Niepołomice i Kłaj)
- określenie zasad ochrony GZWP wraz z ograniczeniami zagospodarowania na tych terenach,
- wdrażanie zasad ochrony w ustanowionych strefach ochrony ujęć wód podziemnych.

Wody lecznicze

Głównym zadaniem w zakresie ochrony wód leczniczych jest:

- ustanowienie stref ochronnych ujęć wód leczniczych w Swoszowicach w oparciu o istniejący projekt,⁴
- wdrażanie zasad ochrony na obszarach leżących w wyznaczonych strefach,
- udokumentowanie nowych zasobów wód leczniczych we współpracy z gm. Mogilany i dążenie do utworzenia zespołu uzdrowisk Swoszowice-Lusina,
- rezerwacja terenów pod zabudowę uzdrowską,
- określenie obszarów zasilania złoża wód leczniczych Mateczny - opracowanie dokumentacji hydrogeologicznej,
- objęcie terenu górniczego Swoszowice i Mateczny miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, których ustalenia zapewnią:
 - wdrażanie zasad ochrony na obszarach leżących w zaprojektowanych lub ustanowionych strefach ochronnych ujęć wód leczniczych, terenach ochrony uzdrowskiej i obszarach górniczych Swoszowice i Mateczny,
 - minimalizację konfliktów między funkcjami mieszkaniowymi i usługowymi,
 - ograniczenie zagrożeń ilości i jakości zasobów wód leczniczych spowodowanych wykorzystaniem i zainwestowaniem terenu,
 - wysoki udział terenów zieleni,
 - kształtowanie wysokich walorów krajobrazowo-estetycznych,
- stosowanie rozwiązań technicznych tras i obiektów drogowych zabezpieczających przed powstawaniem zagrożeń wód leczniczych,
- wzrost zalesień w oparciu o opracowanie dla terenu górniczego Swoszowice projektu regulacji granicy rolno-leśnej z uwzględnieniem potrzeb wynikających z ochrony wód leczniczych i rozwoju funkcji uzdrowskich.

Ochrona przed powodzią

Poprawę skuteczności zabezpieczenia Krakowa przed powodzią i jej negatywnymi skutkami należy realizować poprzez stosowanie ustaleń i zaleceń wynikających z Lokalnego Planu Ograniczania Skutków Powodzi i Profilaktyki Powodziowej, a w szczególności:

- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie infrastruktury przeciwpowodziowej (art. 85 ustawy prawo wodne), a także kanałów ulgi,
- tworzenie możliwości realizacji zbiorników małej retencji na obszarze miasta lub gmin ościennych w celu ochrony przed powodzią zagospodarowanych dolin cieków znajdujących się na terenie Krakowa,
- kontynuację inwestycji obwałowań na obszarze Miasta (od stopnia wodnego „Kościuszko” do stopnia „Dąbie”) oraz modernizację obwałowań na wschód od stopnia „Dąbie”,
- zabezpieczenie rezerwy terenowej dla planowanego „Kanału Krakowskiego” a także polderów zalewowych „Góra Grodzisko” (poj. 4,39 mln m³) oraz „Kraków” (poj. 1,96 mln m³); poldery te, położone na obszarze Miasta wchodzić wraz z 3-ma polderami położonymi powyżej Krakowa w skład systemu pozwalającego – wg szacunków – obniżyć falę powodziową o ca 40 cm,
- wspieranie działań o zasięgu ponadlokalnym, związanych z budową zbiornika Świnna Poręba a także innych zbiorników retencyjnych, usytuowanych w zlewni Wisły powyżej Krakowa, mających wpływ na zmniejszenie zagrożenia powodziowego Miasta,

⁴ Radwan J., Porwicz B., Mądry J., Kowalski J., 1997 – Dokumentacja hydrogeologiczna obszarów alimentacji złoża wód leczniczych „Swoszowice”. Przedsiębiorstwo Geologiczne S.A. w Krakowie.

- zapewnienie właściwego poziomu retencji wód opadowych przez zwiększenie powierzchni czynnej biologicznie w obszarach zabudowanych, w tym zwłaszcza na powierzchniach dużych parkingów (np. wielkopowierzchniowych obiektów handlowych),
- stosowanie ograniczeń (zakazów) wynikających z ustawy prawo wodne (art. 83 i 85) dotyczących wykonywania na wale przeciwpowodziowym lub w jego pobliżu, albo na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią robót lub innych czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią,
- przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy przeprowadzać analizy ograniczeń zabudowy terenów zalewowych wodą $Q_{1\%}$ w oparciu o Lokalny Plan Ograniczania Skutków Powodzi i Profilaktyki Powodziowej. W szczególności dotyczy to ograniczeń realizacji budownictwa mieszkaniowego wysokiej intensywności oraz obiektów mogących stanowić zagrożenie (np. magazyny chemiczne, obiekty gospodarki odpadami itp.). W planowaniu miejscowym należy tworzyć formalno-prawne podstawy dla przekształcenia istniejącej zabudowy, w szczególności mieszkaniowej, położonej na obszarach narażonych na zalanie. Na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi $Q_{1\%}$ plany miejscowe powinny ustalać między innymi:
 - obszary wymagające wykluczenia zabudowy oraz wykonywania robót i czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią (art. 83 ust 1 i 2 ustawy prawo wodne) tj. tereny bezpośredniego zagrożenia, położone pomiędzy linią brzegową i linią wałów, a także nieobwałowane doliny rzeczne narażone na niebezpieczeństwo powodzi,
 - zasady lokalizacji i ochrony obiektów użyteczności publicznej,
 - ograniczenia lokalizacji obiektów, które mogą stanowić zagrożenie w przypadku powodzi, w szczególności obiektów znacząco wpływających na środowisko,
 - zasady rozwiązań technicznych w obiektach lokalizowanych w strefach zagrożenia,
 - zasady zabezpieczania infrastruktury technicznej.

Ochrona powietrza

Do głównych zadań mających na celu poprawę jakości powietrza należy:

- ograniczenie niskiej emisji ze spalania węgla w piecach domowych i lokalnych kotłowniach, z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania (np. Gminny lub Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej). Przy ogrzewaniu budynków, jako priorytet należy stosować podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, ogrzewanie elektryczne lub wykorzystywać paliwa sprzyjające środowisku.
- podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego.

Sieć monitoringu powietrza powinna nadal stanowić istotne narzędzie planistyczne, pozwalające na wytypowanie obszarów w różnym stopniu zanieczyszczonych. Od jakości parametrów powietrza będzie uzależniony rozwój terenów mieszkaniowych w obszarze tras komunikacyjnych i zakładów przemysłowych.

Ochrona przed hałasem

Zasadniczym zadaniem, mającym na celu poprawę klimatu akustycznego Krakowa, jest zmniejszenie uciążliwości komunikacyjnych. Działania należy podejmować w dwóch kierunkach:

- ograniczenie hałasu u źródła poprzez:
 - przerzucanie ruchu tranzytowego na arterie położone z dala od zabudowy,
 - eliminowanie ciężkiego transportu z centrum miasta,

- optymalizowanie prędkości strumienia pojazdów,
- zwiększenie płynności ruchu przez budowę obszarowego systemu sterowania ruchem,
- poprawę stanu nawierzchni dróg,
- rozbudowę ekologicznych form transportu - ścieżki rowerowe,
- tworzenie priorytetów dla komunikacji publicznej, a w związku z tym stymulowanie zmiany podziału zadań przewozowych w kierunku zwiększenia udziału podróży odbywanych komunikacją publiczną,
- rozbudowę istniejącego układu drogowego, dającego możliwość zmiany organizacji ruchu.
- eliminacja uciążliwości hałasowej na drodze jego propagacji poprzez:
 - odpowiednie kształtowanie przestrzeni w terenach przyległych do systemów transportowych,
 - właściwe projektowanie zabudowy mieszkaniowej (np. z linią garaży od strony drogi, pełniących w ten sposób rolę ekranu akustycznego)
 - budowę ekranów akustycznych, których stosowanie należy jednak ograniczyć do tych miejsc, w których poprawa klimatu akustycznego innymi metodami nie będzie możliwa.

Przy realizacji powyższych zadań należy kompleksowo podchodzić do zagadnień dotyczących rozwoju układu sieci transportowych, w tym poprzez właściwe kształtowanie przestrzeni publicznych i powiększania terenów zielonych w obszarach przyległych.

Uściślenie rozwiązań i parametrów elementów głównego układu sieci transportowych, w tym także szczegółowe warunki realizacji w zakresie ochrony środowiska, powinny być ustalone w ramach miejscowych planów sporządzanych szczególnie dla potrzeb tego układu.

Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wyznaczając tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, należy każdorazowo wskazać, które z nich należą do poszczególnych rodzajów terenów zróżnicowanych ze względu na poziom hałasu⁵, z uwzględnieniem informacji dotyczących stanu akustycznego Krakowa, zawartych w mapie akustycznej i opracowanym w oparciu o nią programie ochrony środowiska przed hałasem.

Kształtowanie warunków aerosanitarnych

Kształtowanie korytarzy przewietrzania miasta.

Celem kształtowania korytarzy przewietrzających w mieście jest przeciwdziałanie:

- stagnacji powietrza na rzecz polepszania wentylacji miasta,
- gromadzeniu i narastaniu warstw zanieczyszczonego powietrza (w tym również napływającego spoza granic administracyjnych miasta) na rzecz rozcieńczenia i rozpraszania zanieczyszczeń w atmosferze,
- występowaniu zjawiska wyspy ciepła i stresu termicznego,
- deficytowi tlenu w atmosferze.

Kształtowanie warunków przewietrzania miasta wymaga:

- zachowania wyznaczonych obszarów otwartych tworzących system przyrodniczy,
- uwzględnienia w ustaleniach planów zagospodarowania przestrzennego warunków dotyczących standardów zagospodarowania na terenach wyodrębnionych korytarzy przewietrzających dotyczących zakazu lokalizacji obiektów będących źródłem zanieczyszczeń powietrza oraz utrzymania 70-80% powierzchni zabudowywanych działek jako biologicznie czynnej. Ponadto w poszczególnych korytarzach niezbędne jest:

⁵ art.114 ustawy Prawo ochrony środowiska

- Dolina Wisły:
 - kształtowanie zespołów zieleni niskiej z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z zagrożenia powodziowego,
- Dolina Rudawy:
 - dominacja zieleni niskiej,
- Dolina Prądnika:
 - zakaz lokalizacji zabudowy wysokiej,
 - orientowanie budynków dłuższą osią wzdłuż osi doliny,
 - zakaz zagęszczania zabudowy istniejącej,
- Dolina Dłubni:
 - kształtowanie zespołów zieleni z dużym udziałem zieleni niskiej,
- Dolina potoku Kościelnickiego i Kościelnicki Stok:
 - kształtowanie zespołów zieleni z dużym udziałem zieleni niskiej,
- Dolina Wilgi:
 - kształtowanie zespołu zieleni z udziałem zieleni niskiej, także wzdłuż jej dopływów,
 - orientowanie budynków dłuższą osią równoległą do przeważającej cyrkulacji powietrza,
- Dolina Serafy z Malinówką:
 - orientowanie budynków dłuższą osią równoległą do przeważającej cyrkulacji powietrza,
 - zakaz zabudowy wysokiej,
 - utrzymanie 70-80% powierzchni działek jako biologicznie czynnej,
- Obniżenie Toń:
 - zakaz lokalizacji zabudowy wysokiej,
- Obniżenie Rozrywka – Wyżyny:
 - utworzenie jednego ciągu zieleni z obszarów dolin Rozrywki i ogrodów działkowych,
- Obniżenie Pychowickie:
 - zakaz wprowadzania zabudowy wysokiej,
 - ograniczanie wprowadzania zieleni wysokiej,
- Obniżenie Kobierzyńsko-Kurdwanowskie:
 - kształtowanie zieleni izolacyjnej wzdłuż autostrady,
 - kształtowanie zabudowy równoległej do przeważającej cyrkulacji powietrza.
- Podejmowanie starań o korektę przebiegu korytarza powietrznego nalołów na lotnisko Balice.

Obniżenie uciążliwości obiektów.

Polityka ograniczenia uciążliwości obiektów obejmuje:

- podejmowanie kompleksowych działań inwestycyjnych i prawnych w stosunku do obiektów istniejących, ze szczególnym uwzględnieniem HTS, dla osiągnięcia poziomu uciążliwości tego zakładu pozwalającego na likwidację strefy ochronnej HTS,
- formułowanie w ustaleniach planów zagospodarowania przestrzennego warunków zabudowy i zagospodarowania uniemożliwiających powstawanie obiektów uciążliwych,
- wyznaczenie stref ograniczonego użytkowania dla tras komunikacyjnych oraz obiektów infrastruktury technicznej i komunalnej i dostosowanie sposobu zagospodarowania do warunków obowiązujących w strefach.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Wyznacza się obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej potencjalnie przydatnej dla prowadzenia działalności rolniczej. W obrębie tego obszaru polityka przestrzenna uwzględniać będzie potrzebę: ochrony zwartych kompleksów terenów rolnych o wysokich wartościach bonitacyjnych – do produkcji rolnej, oraz zmiany przeznaczenia terenów rolnych o niższych wartościach – pod zalesienie.

Wskazania dla planowania miejscowego, programów i polityk operacyjnych.

- nie należy lokalizować przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na obszarach objętych ochroną na podstawie przepisów szczególnych (rezerwy przyrody, użytki ekologiczne, parki krajobrazowe, tereny uzdrowisk, parki wpisane do rejestru zabytków, obszary stref ochronnych ujęć wód), na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią oraz wzdłuż dolin rzecznych, jak również na obszarach cennych przyrodniczo, a nie objętych ochroną prawną, parkach miejskich nie wpisanych do rejestru zabytków i kompleksów leśnych. Podejmowanie jakichkolwiek przedsięwzięć na obszarach objętych ochroną prawną na mocy ustawy o ochronie przyrody regulowane jest w poszczególnych aktach prawnych o ustanowieniu każdej z tych form ochrony indywidualnie,
- nie dopuszczać do lokalizowania w najbliższym otoczeniu terenów i obiektów o największych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i ekologicznych, wszelkich form użytkowania terenu zagrażających równowadze środowiska.
- prowadzenie wyprzedzającego rozpoznania podłoża budowlanego dla prac planistycznych, celem udokumentowania obszarów o niekorzystnych (utrudniających budownictwo) i korzystnych warunkach zabudowy, z jednoczesnym uwzględnieniem występowania złóż surowców mineralnych na peryferiach miasta, na obszarach nie odgrywających znaczenia w systemie przyrodniczym miasta, w odległości od terenów zurbanizowanych - pod kątem zabezpieczenia zaplecza surowcowego dla budownictwa,
- w przypadku stwierdzenia braku możliwości dotrzymania standardów jakości środowiska - poza terenami oczyszczalni ścieków, składowiska odpadów komunalnych, kompostowni, tras komunikacyjnych, lotniska, linii i stacji elektroenergetycznych oraz instalacji radiokomunikacyjnej, radionawigacyjnej i radiolokacyjnej - tworzone będą obszary ograniczonego użytkowania. Aktualnie przedstawiono obszar ponadnormatywnego oddziaływania autostrady A-4 tj. III strefę uciążliwości o zasięgu 150 m, ustaloną decyzją ULA, a także strefę ochronną wysypiska odpadów komunalnych w Baryczy o zasięgu 500m, ustaloną decyzją dla Etapu II (tj. aktualnego obszaru wysypiska) oraz planowaną strefę dla Etapu III o zasięgu 500m. Jeżeli oddziaływanie tych inwestycji nie zostanie ograniczone lub wyeliminowane środkami technicznymi lub organizacyjnymi, wówczas powinien zostać utworzony dla nich obszar ograniczonego użytkowania, a wynikające z niego zasady winny być uwzględniane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w decyzjach o WZiZT.